РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 12-го червня 1917. Ч. 68. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, June 12, 1917. No. 68.

УКРАЇНЕЦЬ ДОРОШЕНКО

ІМЕНОВАНИЙ ҐЕНЕРАЛ-ҐУБЕРНАТОРОМ ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ.

РАДА ВІДКИНУЛА ПРЕДЛОЖЕНЄ НІМЕЦЬКОГО КОМАНДАНТА В СПРАВІ ЗАВІШЕНЯ ОРУЖА.

Командант американських війск, ґен. Першінґ, прибув до Лондону.

Вісти з України.

Управа Галичини і Буковини в руках Українця Дорошенка.

Київ, 20. цьвітня. — Тут наспіла телєґрама з підписом президента кабінету, князя Львова, яка доносить, що учитель київської ґімназії, український суспільний діяч, **ДОРОШЕНКО. ІМЕНОВАНИЙ КОМІСАРЕМ ДЛЯ СПРАВ ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ З ПРАВАМИ ҐЕНЕРАЛ-ҐУБЕРНАТОРА.**

Ухвалено оснувати всеукраїнський союз селян.

В Києві відбув ся селянський зїзд. який порішив заснувати всеукраїнський сслянський союз для порішеня земельного питаня.

(„Новое Время", з 25. цьвітня).

В українськім конґресі брало участь поверх 500 делєґатів.

Київ, 19. цьвітня. — Нині відкрив ся всеукраїнський національний конґрес, який являсть ся неначе завершенєм цілого ряду українських зїздів в Киеві. За послідні дни прибуло на зїзд богато делєґатів з ріжних сторін України. Разом з українською інтеліґенцією стрічають ся й прості селяни, які прийшли на зїзд пішки.

Около 500 делєґатів було при відкритю зїзду, а ще прибувають нові.

Зїзд відкрив **предсїдатель головної ради, проф. Грушевський.** Він сказав, що завданєм зїзду є виясчити дійсний голос української землї і наново вибрати або доповнити склад головної ради.

На закінченє Грушевський привитав жовнїрів-Українців, між котрими є делєґати від петроґрадських полків, які перші розпочали революцію. Тих делєґатів серед бурливих оплесків завізвано заняти місця в президії.

Грушевський предложив вибрати предсїдателем зїзду **представителя чорноморських (кубанських) козаків, Ерастова,** а його заступниками **делєґатів петроґрадських жовнїрів. Авдієнка і Горбара.** Сю пропозицію принято оплесками і одноголосно ухвалено.

Потім доповнено президію представителями селян, духовенства, робітників і інтеліґенції.

Вибраний в склад президії моряк чорноморської фльоти, Пимененко, заявив, що українські моряки є готові чинно боронити свободу України.

По виборі президії зїзд перейшов до справ про політичний устрій Росії на федеративних основах.

(„Русское Слово", з 20. цьвітня).

Українське військо.

В часї вечірного засїданя другого дня українського конґресу сильне вражінє викликала заява харківського адвоката, підпоручника Михайловського.

Михайловський заявив, що 17. цьвітня с. р. українська депутація була в кватирі головного вожда з просьбою о позволенє утворити кадри окремого українського війска, на що ґенерал Алексієв згодив ся, зменьшивши лише число українського війска з одного корпуса до двох бриґад (пів корпуса, або 4 полки).

Далї Михайловський оповістив, що з подібною просьбою звернулась українська депутація до перебуваючого вчера (20. цьвітня) в Києві военного міністра Гучкова. Міністер згодив ся покищо на дві бриґади, причім додав, що по докладнім познакомленю з сею справою позволить можливо на утворенє цілого корпуса.

Свій реферат про утворенє українського війска Михайловський закінчив так:

„Те військо оборонить свободу України і забезпечить їй щастє на будуче. Най жиє свобідна Україна, а разом з нею і свобідна Росія!" (Бурливі оплески).

На тім вечірнє засїданє скінчило ся.

(„Русское Слово", з 21. цьвітня).

Українські соціял-революціонери.

Київ, 23. цьвітня. — Закрив ся **установчий зїзд українських соціял-революціонерів.**

Зїзд признав, що автономія України повинна фактично зараз здійснити ся в границях свобід, оповіщених тимчасовим правительством. Для вироблення основних фундаментів української автономії головна українська рада повинна скликати всеукраїнський територіяльний зїзд.

В справі відносин до тимчасового правительства зїзд рішив піддержувати правительство, о скільки воно буде піклуватись інтересами робучих мас.

На закінченє зїзд постановив боронити вітчину так довго, поки центральні держави не відкажуть ся від анексій.

На думку зїзду в мировій конференції повинні брати участь і представителї недержавних націй.

(„Рѣчь", з 25. цьвітня).

Резолюція селян.

Чернигів. — Черниґівський ґуберньский зїзд всеросійського селянського союза, в числї **400 депутатів**, засїдав 22. цьвітня. **Постановлено ждати на рішенє установчих зборів. Признаючи бажаним усуненє приватної власности на землю і заведенє федеративно-демократичної републики, рішено всїми силами піддержувати правительство для скріпленя здобутків революції, а також знищеня німецького імперіялізму з цілию заключеня мира без анексій.**

(„Новое Время", з 25. цьвітня).

Нагана київському земству.

В Києві перед Великоднем відбули ся надзвичайні уїздні (повітові) збори при новім складї радних. На зібраню були присутні: один представитель від волостної ради, один учитель від кождої волости (громади), один сьвященик від кождого деканату, по двох представителів від національних орґанізацій і по двох представителів від ради робітничих і жовнїрських депутатів. Отже на земських зборах замісць 33 радних, як було за старого ладу, було присутних більше ніж 100 людий.

Предсїдатель старої уїздної управи, В. Я. Демченко, в своїй бесїдї сказав:

„Тепер покликані до житя всї стани населеня і житє будує ся на нових фундаментах. Тому ми, старий уряд, не вважаємо себе в праві ніодної мінути довше оставати ся на своїх місцях, зовсім добровільно уступаючи ті місця тим, хто явить ся представителем правдивої волї народу".

Демченкови відповідав цїлий ряд бесїдників-селян. Селянин Говорун заявив:

„Земство стало зненавидженою назвою. Тому в імени селянсько-кооперативної ґрупи я ставлю резолюцію, щоби усунути в нашім краю назви „земства". „Уїздна земська управа" повинна називати ся „Уїздна народна управа".

Шаповалов уважає, що в новім земстві повинні бути самі тільки Українці. „Чужинцям — говорив Шаповалов — **в українськім земстві не може бути місця".**

Після пояснень Демченка земські збори приняли слїдуючу резолюцію:

„Вислухавши предложеня предсїдателя київської земської управи, надзвичайні збори постановили признати, що старе земство заслугує на догану. Провідники земства, яко жертви старого режіму, заслугують на співчуте".

Потім збори перейшли до инших справ.

(„Новое Время", з 25. цьвітня).

Відношене Жидів до української справи.

КИЇВ, 21. цьвітня. — В міродатних жидівських кругах посьвячують ся много уваги питаню про відношенє Жидів до України. Межи Жидами панує згідне переконанє, що вони повинні, після засадничих понять, **піддержувати національне стремлінє українського народу,** хоронячи й за собою право на національну самоуправу.

(„Биржевыя Вѣдомости", з 22. цьвітня).

—o—

Переяславська „република".

ПЕТРОГРАД, 8. червня. — **Телєґрами з Полтави доносять, що Хрусталїв-Носар, котрий був президентом екзекутивного комітету Робітничої Ради підчас російської революції в 1905 р., ПРОГОЛОСИВ ЦІЛКОВИТУ НЕЗАВИСИМІСТЬ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ПОВІТУ (на Україні). Він видав навіть заборону вивозити з того повіту средства поживи для армії.**

Тимчасове правительство і Рада робітничих і салдатських депутатів вислали до Переяслава своїх відпоручників враз з віддїлом війска.

Хрусталїв-Носар був одним з головних провідників російської революції в 1905 р. Походить з України і є сином убогого теслї. Школи покінчив з відзначенєм помимо дуже великих трудностий. В російських революційних кругах вибив ся він на перше місце підчас нападів російської поліції на студентів в часах, коли ґен. Вановський, бувший міністер війни, а тодішний міністер просьвіти, робив зусиля, щоби знищити автономію університетів в Росії.

Якраз заходами Хрусталева-Носаря переведено орґанїзацію робітників і основано Робітничу Раду.

В падолисті 1906 р. його і 14 инших членів Робітничої Ради обжалувано за зраду держави і поставлено перед суд. Їм закинено, що вони робили приготованя до оружного повстаня в цїли поваленя царського правительства. Хрусталева-Носаря засуджено на засланє в Сибір і на втрату горожанських прав. Він мав незвичайний вплив на народні маси. Доказом його надзвичайного таланту яко провідника було зорґанізоване в 1904 р. великого страйку серед вязничних сторожів.

(Місто Переяслав лежить в полтавській ґубернії, у віддаленю яких 70 верст на полудневий схід від Києва. **В Переяславі в 1654 р. гетьман Богдан Хмельницький заключив угоду з московським царем Алексієм).**

ВОЄННІ ПРИГОТОВАНЯ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

Ґенерал Першінґ прибув до Лондону.

ЛОНДОН, 6. червня. — **Ґенерал Першінґ, командант першої американської армії, яку Злучені Держави вишлють на воєнний терен в Европі, прибув нині враз з чисельним штабом до Лондону.**

На зелїзничій стації витали його американський посол Пейдж, міністер війни лорд Дерби, ґенерал Френч і богато инних достойників.

9 мілїонів мущин у віцї від 21 до 30 лїт.

ВАШІНҐТОН, 9. червня. — Дотеперішні урядові звіти з поодиноких стейтів з переведеного реґістрованя виказують, що **число мущин у віцї від 21 до 30 лїт буде виносити около 9 мілїонів, то є 15% меньше ніж оцїнювано.** (Після оцїнки надїяно ся на 10½ мілїона).

Около 60% (то є 5½ мілїонів) **реґістрованих мущин подало причини, щоби їх увільнити від військової служби.**

Жадають мілїярда долярів на 100.000 лїтаків.

ВАШІНҐТОН, 10. червня. — **Злучені Держави візьмуть під розвагу плян будови 100.000 лїтаків коштом 1.000,000.000 долярів.**

Конґресмен Голберт і сенатор Шіпард внесли в конґресі біл в справі утвореня в кабінеті окремого департаменту для летництва.

Адмірал Пері, голова летничої комісії, і Кофін, предсїдатель летничого віддїлу в „Народній Радї для оборони краю", предложили плян на будову великої воздушної фльоти коштом одного мілїярда долярів. Кошти будови лїтаків при більшій скількости оцінюють на 10.000 долярів за одну штуку. (Будова одного лїтака під теперішну пору коштує 11.000 до 15.000 долярів).

100.000 возів і самоходів для американської армії.

ВАШІНҐТОН, 9. червня. — Нині роздано замовленя на **100.000 возів, самоходів, моторових біциклів і т. п.** Кошти того рода средств комунїкаційних обчисляють на 100 міл. до 150 міл. долярів. Замовленя мають бути виконані в протягу 1918 року.

—o—

Осередні держави мають 3,000.000 полонених.

АМСТЕРДАМ, 15. мая. — **Після урядового звіту німецького правительства в руках осередних держав находить ся около 3,000.000 полонених.**

	Полонених
В Німеччині находить ся	1.690.731
В Австро-Угорщині находить ся	1,092.055
В Болгарії находить ся	67.582
В Туреччині находить ся........	23.903
Разом	2.874.271

Між полоненими находить ся 27.620 офіцирів.

Загальне число полонених припадає на поодинокі держави, як слїдує:

Росія втратила	2,080.699	полонених
Франція втратила	368.607	"
Сербія втратила	154.630	"
Італія втратила	98.017	"
Румунія втратила	79.033	"
Анґлія втратила	45.241	"
Бельґія втратила	42.437	"
Чорногора втратила ..	5.607	"
Разом	2,874.271	полонених.

В РОСІЇ.

Перше засїданє комісії для справ установчих зборів.

ПЕТРОГРАД, 8. червня. — **Нині розпочало ся перше засїданє окремої комісії, вибраної в цїли зладженя проєкту на скликанє установчих зборів.**

Президент кабінету, кн. Львов, виголосив привітну бесїду, витаючи членів комісії, почім переведено вибір предсїдателя комісії. **Предсїдателем комісії вибрано Федора Кокошкіна,** провідника конституційних демократів (кадетів).

18-лїтні одержать право голосованя.

ПЕТРОГРАД, 10. червня. — Комісія, яка займаєть ся виготовленєм закона в справі скликаня установчих зборів, **означила 18 років яко найнизший вік для осіб, управнених до голосованя.**

За удїленєм 18-лїтним права голосованя промовляло те, що 18-лїтні стоять в рядах борців в обороні вітчини і тому їм і належать ся політичні права.

Конґрес селян заявив ся за федеративною републикою.

ПЕТРОГРАД, 10. червня. — Конґрес делєґатів селян з цїлої Росії приймив резолюцію, яка домагаєть ся републиканського устрою російської держави. **Будуча Росія має перетворити ся у федеративну републику на демократичних основах.**

Конґрес селян за миром „без заборів і відшкодовань".

ПЕТРОГРАД, 8. червня. — Конґрес селян ухвалив нині резолюцію, яка взиває армію до карности і до оборони революційної Росії.

Зміст ухваленої резолюції звучить:

„Селяни домагають ся справедливого мира без понижаючих заборів і відшкодовань, а з правом, щоби кождий нарід рішав про свою власну долю.

„Міждержавні зносини і договори повинні находити ся під контролею народів.

„Спірні справи мають рішати ся перед міжнародним трибуналом, а не силою.

„Конґрес є за злукою робітників і взиває селян у всїх краях, аби змусили свої правительства зречи ся заборів і відшкодовань.

„Конґрес вважає, що обовязком є енерґічно боронити свою вітчину і не уступати перед жадними жертвами, яких вимагають скріпленє сили армії і боротьба в обороні батьківщини російського народа.

„Конґрес взиває армію до карности і до оборони революційної Росії селян і робітників.

„Конґрес благословить сю війну і Росія не забуде тих синів, котрі пролили свою кров".

Міністер війни Керенський зарядив, щоби сей зміст резолюції був відчитаний всім жовнїрам і морякам.

Кронштад знова грозить.

ПЕТРОГРАД, 9. червня. — З причини заяви кронштадської ради робітничих і салдатських делєґатів, що її резолюція в справі усуненя петроґрадського правительства є надальше всилї, **положенє знова заострило ся.**

Вчера кабінет відбув в сїй справі два засїданя і ухвалив рішуче поступованє з Кронштадом.

Кабінет одержав вістку, що четверта фльота є зовсім певна, а лище цивільне населенє і війско є причиною неспокою. Чуючи за собою силу, кабінет видав вечером пересторогу до мешканців Кронштаду, щоби безглядно повинували ся розпорядженям правительства.

(Продовженє на сторонї 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

З біжучої хвилі.

—o—

Львівське „Діло" доносить, що на вість про близкий поворот з Росії галицького митрополита, гр. А. Шептицького, **у Львові завязав ся спеціяльний український комітет, котрий постановив зібрати вічний фонд імени митрополита А. Шептицького** (найменьше 1,000.000 корон) **на цїли опіки над українськими воєнними сиротами.**

На чолї сього комітету фіґурують між иншими посли: проф. Юліян Романчук, др. Кость Левицький і др. Евген Олесницький.

„Новоє Время" з 22. цьвітня в новинках під заголовком „Автономія України" пише:

Київ: На зїзді представників українських орґанізацій, які зїхали ся з цїлої Росії, **тільки поодинокі голоси підносили ся в користь „самостійної України". Більшість зїзду заявила ся за автономією полуднево-західних і полудневих ґуберній Росії з панованем „русской" (треба розуміти української. — Ред.) національности,** але зі забезпеченєм прав для чужинців.

З нагоди скликаня австрійського парляменту німецькі часописи висказують надію на успішне полагоджене двох дуже важних справ в Австрії, а іменно спору чесько-німецького і польсько-українського.

Про польсько-українську справу в Галичині пишуть вони отсе:

Через скликанє парляменту усунено крізу, яка грозила з причини роблених зусиль, щоби справу автономії Галичини полагодити не в дорозї парляментарній, але при помочи § 14.

Дня 5. падолиста минувшого року рівночасно з проголошенєм польського королївства оголошено також декрет цїсаря Франца Йосифа в справі поширеня автономії Галичини. Клюб польських послів у Відни виготовив докладний проєкт для галицької автономії. Після нього дотеперішна урядова назва: „Королївство Галичини і Володомирії з великим князївством Краківським і з князївствами Осьвенцїмським і Заторським" мала бути змінена попросту на **„Польське Королївство".**

Внутрішна управа сього королївства мала би спочивати в руках краєвого правительства і парляменту, зложеного з двох палат. Вилученє Галичини мало бути переведене зі задержанєм державної приналежности і згідно з інтересами австрійської монархії.

Однак одною з найтруднїйших точок нового упорядкованя галицького державного становища є відносини, які панують в Галичині між Поляками й Українцями.

Пожитє Поляків і Українців під зглядом національно-політичним мусить бути уможливлене, тимбільше, що Українці кидають тепер очима на своїх братів в Росії, які поставили жаданя національної і державної независимости.

Оголошене польського проєкту про автономію Галичини і переговори польського клюбу в сїй справі з правительством гр. Клям-Мартініца викликало зі сторони Українців сильні протести. Начальний орган галицьких Українців, часопись „Діло" у Львові, виступило навіть з погрозою, що українські посли у віденськім парляменті не залишать жадних средств, хоч би вони мали бути не знати які безоглядні, щоби виявити свій протест проти намірів австрійського правительства і Поляків.

Від самовлади до анархії.

Що найбільше всїх дивує в теперішній російській революції, то мале число жертв і легкість, з якою вона повалила старий режім. Належить вона до виїмкових історичних подій, бо переворот її відбув ся без великого пролиunion крови, мордів, рабунків і війни всїх проти всїх. Причини скорого упадку старого режіму були ріжні і було їх богато, а приготованя до тої події вели ся десятками літ, а зовнїшні обставини приспішили тільки таємний вибух страшного революційного огню. Вибух сей був так сильний, всеобнимаючий і скорий, що прихильники старого порядку не посьміли навіть отверто супротивлятись і в безграничнім приголомшеню кидали оруже з повною резиґнацією і несьвідомостию ваги доконуваних подій. Мов море, понесли ся по цїлій Росії революційні филї, закриваючи собою всьо: біле й чорне, щире й фальшиве, і надаючи цїлому величезному просторови один горячковий, пристрасний, кипучий вид житєвої панорами. Революція почалась, але не скінчилась! Вона має богато прихильників, але не треба забувати і про ворогів. Росія, позбувши ся царської самоволї і здобувши свободу, не зуміла ще закріпити за собою як слїд своїх здобутків, не зуміла ще усунути з дороги тих перешкод, які грозять її знищенєм здобутих вольностий і негайним упадком її самої. Зваживши сучасні вїншні обставини, серед яких Росії приходить ся переживати, і внутрішні найріжнороднїйші роздори, спори, суперечки і Бог знає що, дивувати ся тільки треба, що вона ще істнує, а не розлетїлась, бо побіч ворога на фронтї є ще й не меньші вороги дома.

Не треба забувати, що прихильники старого порядку, так легко уступивши з поля бортьби, цїлковито не відмовили ся від своїх попередних мрій і що вони порушать небо і землю, щоб тільки назад повернути старий лад. Є однак надія, що се вже їм не вдасть ся, хоч не можна їх легковажити і треба туди звертати пильну увагу. Вправдї при першім ударі революційних филь вони розсїяли ся по цїлій державі, але тепер, охолонувши з приголомшеня, вони почнуть орґанізувати і вести підпольну, тайну аґітацію за царем і старим порядком. Слїди їх тайної роботи відкривають ся вже тепер сотками случаїв і тут ведеть ся безпощадна боротьба. Особливо сильна чорносотенна аґітація є на Українї, де найбільше відкривають тепер ріжних чорних махінацій, чорносотенних книжок, ґазет, розкидок, відозв; появляють ся між селянами якісь незвісні особи і зручними словами старають ся підірвати їх довіре до теперішного правительства, ладу і т. д., чого доказом може послужити хоч би отсей примір: До одного села на Українї прийшла якась пані. Зайшовши в хату селянина, вона почала говорити, що теперішне правительство не узнає Бога, релїґії, нї церкви, що там є самі безбожники, які будуть мордувати бідний нарід. Притім зажадала позднимати зі стін образи сьвятих, бо тепер надходять часи антихриста. Щастє, що знайшли ся зараз люди, які арештували чорносотенницю, але в многих случаях такі підбурюваня межи темними селянськими масами роблять своє. Тому одною з цїлий сучасного режіму є безпощадна боротьба з останками колишного чорносотенства.

Другою внутрішною недугою російського політичного положеня є боротьба кляс, кличі найрадикальнїйших домагань, а затим хаос, баламутство і повстанє крайної анархії, серед якої гине всяка власть, порядок, лад, а виринають банди суспільних ящірок, опришків і всьої тої голоти, яка ловить рибу в мутній водї. Анархія є тепер найнебезпечнїйшим ворогом Росії, грозячи їй неминучою загибелию, тож недаром теперішні її провідники напружують всї свої сили до удержаня бодай якогонебудь ладу. Звісно, що Росія є країною найрадикальнїйших теорій, найгорячійших голов і найкрайнїйших кличів; тепер же всї вони думають, що прийшов час заведеня того цїлого краму в житє, що надійшла хвиля здійсненя найкрайнїйших соціялїстичних програм — одним словом: думають, що всї теорії і доктрини ріжних партій, почавши від конституційних демократів, а скінчивши на анархістах крайного відтїнку, повинні увійти в житє. Природно, що наслїдком боротьби кляс, партій і переконань являєть ся безпорядок, безладє, щезає всяка власть і повстає анархія.

Такі часи анархії переживає тепер Росія, а що буде далї, нїхто не годен сказати. Що анархія є там сильна, про се сьвідчать появи ряду маленьких републик, прямуючих до цїлковитого відорваня від Росії і повної независимости, як прим. република кронштадська, шлїсельбурська і переяславська, які є гейби вступним кроком до можливих несподїванок, щось в родї відірваня цїлої України, Фінляндії, Закавказя, Сибіри, і т. д.

Коли в Росії не наступить скоро конець теперішній анархії, так тодї нїчого лекшого, як розпасти ся їй на ряд поодиноких независимих частин. Москалї вповні сьвідомо чують сю небезпеку і відти можна зрозуміти той їх недавний переполох, який накоїли були деякі бесїдники на українськім конґресї в Києві, жадаючи повної независимости України. Доперва по заспокоєню Грушевським і Винниченком, що „самостійної України" бажають тільки „національні проступники", Москалї свобіднїйше відітхнули.*) Є се лишний доказ української сили і вказівка катастрофального положеня Росії. Скинула вона деспотичного царя і думала, що переживе легко перехід до републики; останні однак події говорять, що або конець війнї і порядок дома, або неминуча загибіль і розклад на поодинокі складові частини. Чи одначе той розклад був би добрий для російських народів, се буде зависїти від будучого державного устрою, в якім погашено би цїлковито всї національні спраги.

*) Цікаву статю на сю тему помістило на вступі московське „Русское Слово", з 20. цьвітня е. р., п. з. „Політичні авантури".

БОЛГАРІЯ СУПРОТИ НОВОЇ РОСІЇ.

Із Софії, болгарської столиці, доносять, що правительство Болгарії оголосило слїдуючу відповідь на воєнну декларацію тимчасового правительства Росії:

„Болгарський нарід і його провідники з великою радостию привитали народжене нової Росії, котра бажає обезпечити завойовану нею свободу і віддати себе роботі для добра заселюючих її свобідних народностий. З тої причини декларацію, видану 10. цьвітня тимчасовим російським правительством, принято із симпатією і признано знаком нової орієнтації російської воєнної політики, котра від нинї відкидає всяку думку про територіяльні забори за границею і про пригнетенє инших народів.

„У відповідь на декларацію російського тимчасового правительства Австро-Угорщина і Німеччина вже заявили, що центральні держави не бажають анї не мають інтересів у тім, аби в сїй війнї знищити російський нарід або потрясти основами його житя. Ті держави не бажають шкодити нї чести нї свобідному розвиткови російського народу, але противно — бажають жити в дружбі і згоді зі своїм віковим сусїдом. Вони не думають втручати ся у внутрішні справи Росії.

„**Щодо Болгарії то нинїшне російське правительство дуже добре знає, що з тої сторони нова Росія не має чого бояти ся про свободу. Болгарія не виповідала війни російському народови; вона була приневолена вступити до війни тому, що була змушена боронити свої політичні й національні права перед самоволею всемогучих властий старого російського режіму.** Для Болгарії являєть ся славною рекомендацією, а для її правлячих кругів заслугою те, що вона все оказувала широку гостинність борцям за російську свободу. Длятого Болгарія готова піддержати кождий крок, який є всилї обезпечити мир, але вона не меньше твердо намірена продовжати рука в руку зі своїми союзниками боротьбу до кінця, який забезпечив би їй цїлковиту злуку її народности під одною властию".

Правительственний комісар поживи, Гувер, сказав, що закон про поживу є на се, щоби обезпечити всїх і вся.

Закона про поживу ще нема, але в конґресї Злучених Держав внесено проєкт, аби такий закон ухвалити.

„Лише тодї, — каже Гувер — коли ми будемо всилї диктувати законом, скільки поживи потрібно вивезти, а скільки мають ся оставити її тут, — наш край і населенє будуть забезпечені".

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Рішучий крок правительства проти Кронштаду.

ПЕТРОҐРАД, 10. червня. — Тимчасове правительство **відкликало з Кронштаду урядників всїх департаментів,** полишаючи на місци лише урядників почтових і телеґрафічних.

Таке розпорядженє правительства вказує, що воно постановило виступити проти Кронштаду з повною рішучостию.

Цар до Кронштаду або на засланє в Сибір.

ПЕТРОҐРАД, 9. червня. — **Революціонери щораз сильнїйше домагають ся, щоби бувшого царя перевести до вязниці в Кронштадї або заслати його в Сибір.**

Ще перед двома днями сьміяли ся з партії Ленїна, коли вона ставила таке жаданє. Але нинї прийшли жаданя від залоги кораблїв, як „Република", „Ґанґур", „Діяна" і инших, які стоять тепер в Гельзінґфорсї, щоби царя аж до переведеня процесу держати у вязниці в Кронштадї. **Моряки грозять, що в противнім случаю вони ужиють сили.** Їх резолюція кінчить ся словами: **„Се наша трета і послїдна резолюція".**

В четвер розкинено в Саратові а нинї продавано на улицях в Петроґрадї летючки з написию: „Суд над Николаєм II.".

Домагають ся диктатора.

ПЕТРОҐРАД, 8. червня. — **Росія колибаєть ся тепер між „царизмом а панованем товпи".** Злучені Держави і прочі союзники мусять з тим фактом числити ся.

Можливе є, що правительство з теперішного заколоту якось вийде і заведе лад, та нема жадних фактів, які на се вказували би. **Нема чоловіка, котрий був би на стільки сильний, щоби обняти провід держави. Соціялїстичний мінїстер війни Керенський, на якого покладано великі надії, працює помимо слабого здоровля днями і ночами, але в його бесїдах і промовах пробиваєть ся зневіра і слаба надія на успіх.**

На нинїшних зборах банкирів і купців один з бесїдників представив загальний погляд на теперішне положенє в Росії отсими словами: **„Давнїйше панував над нами царизм, а нинї панує над нами товпа!"**

Лише диктатор був би всилї під теперішну пору привернути карність і заохотити війска до нового наступу проти ворога. Однак дотепер не відважив ся ніодин чоловік станути на такім становищи. Ситуація находить ся зовсім в руках Ради робітничих і салдатських депутатів. Президент Ради, Чхеідзе, і його товариші є пануючими в Росії. Вони отверто заявляють, що теперішна війна є „імперіялїстична". Всї дотеперішні зусиля, щоби видвигнути ідею, що Росія мусить поборювати нїмецький абсолютизм, аби задержати свою демократію, були надаремні.

Рада і її провідники є проти співучасти Росії у боротьбі, як довго союзники не відречуть ся своїх „імперіялїстичних цїлий". З другої знова сторони Рада і її провідники є того переконаня, що з хвилею, коли союзники проголосять заяву, що зрікають ся своїх „імперіялїстичних цїлий", можна приступити безпроволочно до заключеня загального мира.

Російська армія має вже досить війни.

ПЕТРОҐРАД, 8. червня. — Мінїстер війни Керенський, промовляючи по повороті з боєвого фронту на засїданю Ради, признав:

„Дуже тяжко є зробити армію сильною, бо вона є умучена війною, а темні духи постійно працюють. Деякі полки заключили в дійсности вже мир з Німеччиною. В богато місцевостях, в котрих я промовляв до салдатів, чорні елєменти сейчас по моїм відїздї брали ся до праці".

В розмові з представниками російських часописий Керенський сказав:

„Не сьміємо забувати, що неміч армії є спадщиною старого режіму. Здаєть ся, що російський загал зовсім забув під теперішну хвилю на боєвий фронт. Але прийшов час, щоби нарід не лише звернув свою увагу, але й свою любов для людий на боєвім фронтї".

Жовнїри в 7-ій армії не слухають офіцирів.

ПЕТРОҐРАД, 9. червня. — **Чотири полки в 7-ій російській армії відмовили послуху своїм офіцирам. В однім иншім полку сеї армії жовнїри арештували своїх офіцирів.**

Мінїстер війни, Керенський, видав розказ всїх винуватих заарештувати. Вони будуть поставлені перед воєнний суд.

Ґен. Ґурко усунений зі становища команданта західної армії.

ПЕТРОҐРАД, 9. червня. — **У відповідь на просьбу ґен. Ґурка, щоби його звільнити зі становища команданта західної армії (на північ від Припети), мінїстер Керенський приймив до відома його димісію, але рівночасно іменував його звичайним командантом дивізії.**

На його місце іменований ґен. Драґоміров.

Причиною уступленя ґен. Ґурка було те, що він був противний розпорядженю Керенського, який заборонив був офіцирам резиґнувати зі своїх становищ.

(Іменоване Ґурка командантом дивізії означує деґрадацію. Будучи командантом армії, мав він під своїм розказом 16 до 20 дивізий. — Давнїйше донесенє, що ґен. Ґурко був іменований наслїдником Брусілова, показало ся неправдиве. Наслїдником Брусілова є іменований ґен. Ґотор, бувший командант в Казани).

Мирові переговори між австрійськими і російськими жовнїрами.

ПЕТРОҐРАД, 8. червня. — **Тут наспіли вісти, що австро-угорський ґенерал Рор вів дійсні переговори в справі заключеня окремого мира між Росією і центральними державами.**

Як доносять, ґенерал Рор уповажнив кожду австро-угорську дивізію, яка находить ся на східнім боєвім фронтї, вислати делеґатів до російських війск і вести з ними переговори в справі мира.

Рівночасно надійшла вістка, що до Кишинева прибула військова делеґація, в склад котрої входить двох австро-угорських ґенералів, 10 офіцирів і 15 жовнїрів, щоби розпочати переговори з тамошною Радою робітничих і салдатських депутатів. Делеґація прибула під охороною російських жовнїрів. Правительство видало приказ сейчас арештувати делеґатів неприятеля.

ПЕТРОҐРАД, 9. червня. — Є богато ріжних здогадів щодо справи, як далеко сягала повновласть австро-угорського ґенерала Рора в переводженю мирових переговорів з російськими війсками.

Мінїстерство війни одержало в тій справі вже досить точні подробиці.

Перед трома тижнями вибрав ґенерал з кождої австрійської дивізії на фронтї по двох мирових делеґатів, разом 120 людий. Між тими делеґатами находив ся також один австрійський князь. З початком сього тижня тих 120 делеґатів, несучи білі прапори і даючи трубами знак, пустили ся до російських окопів. Російські жовнїри, видячи білі прапори, вийшли з окопів їм на стрічу. Австрійські делеґати предложили тодї свій плян, щоби, не чекаючи аж на урядові кроки, вже тепер завісити оруже. Командант російських війск дав їм однак таку відповідь: **„Коли хочете мира, то ідїть до Петроґраду".** Рівночасно заборонив своїм людям входити з ворогом в які-небудь переговори і відіслав під військовою вартою всїх австрійських делеґатів, з виїмком князя і ще одного ґенерала, назад на боєву лїнію.

Підчас ревізії найдено при обох полонених Австрійцях ріжні письма, між ними також розкази, які були видані до кождого австрійського полку, щоби старали ся заключити мир з російськими полками, які стоять напроти них. Старанно виготовлений мировий плян і се, що в розказах говорить ся зовсїм отверто, що сей приказ є виданий австрійським ґенералом, вказують, що **цїлий плян вийшов від австро-угорського правительства.**

Рада відкинула мирове предложенє нїмецького команданта.

ПЕТРОҐРАД, 9. червня. — **Екзекутивний комітет Ради робітничих і салдатських депутатів подав нинї до відома, що одержав від команданта нїмецьких війск на східнім фронтї бездротну телеґраму, в якій він взиває, щоби Росія заключила окреме завішене оружа і розпочала тайні переговори в справі мира.**

Екзекутивний комітет Ради відкинув предложене нїмецького команданта.

Повідомляючи про се, екзекутивний комітет видав рівночасно відозву до війск отсього змісту:

„Головний командант нїмецьких війск на східнім фронтї прислав бездротну телеґраму, в якій предкладає, що вкаже нашим війскам дорогу до чесного мира і до покінченя війни, не потребуючи зривати з аліянтами. Нїмецький ґенерал говорить тому в сей спосіб, бо він знає, що революційні війска відкинули би з гнївом пропозицію в справі окремого мира.

„З тої причини нїмецький командант запрошує **до окремого завішеня оружа** і предкладає, щоби ми вийшли з командантами нїмецьких війск на східнім фронтї в тайні переговори. У своїй бездротній телеґрамі нїмецький командант заявляє, що окреме завішенє оружа не приносить Нїмеччинї жадних користий. Але се неправда, бо супроти нечинности нїмецького війска на східнім фронтї нїмецький ґенерал забуває те, чого ми забути не можемо: **поражене над Стоходом.** Нїмецький ґенерал забув, що ми тут в Росії знаємо, для чого забрано зі східного фронту тяжкі нїмецькі гармати. Нїмецький ґенерал забув, що до нас доходить стогін кровавих битв, які відбувають ся на анґлїйсько-французькім фронтї. **Росія знає, що програна союзників буде означати програну Росії і конець її політичної свободи".**

Злочинців судять самі селяни.

ПЕТРОҐРАД, 8. червня. — **В Харківщинї взяли селяни судівництво над злочинцями у свої власні руки.** Селяни, огірчені з приводу увільненя богато злочинців, взяли закон у свої руки і самі переводять суди над злочинцями, а передівсїм над злодіями. В богато случаях зловлених злодіїв покарано смертию.

По селах і містах в Харківщинї потворили ся численні банди злодіїв під проводом давнїйших поліційних урядників. Для них селяни не мають найменьшого милосердя.

НА МОРЯ:

Великий американський корабель на днї моря.

ПАРИЖ, 8. червня. — Моряки зі затопленого французького корабля „Жан Кордоніє" доносять **про торпедоване великого американського корабля в анґлїйськім каналї.** По затопленю корабля підводна лодка остріляла також ратункові лодки, в яких находила ся залога корабля.

Французький корабель затопила підводна лодка в анґлїйськім каналї дня 31. мая. Частина моряків виратувала ся, допливши човнами до пристани Гавр.

„НАДІЙШОВ ДЕНЬ ПОБІДИ АБО ПОГРОМУ".

Вашінгтон, 9. червня. — Нині оголошено ноту президента Вілсона, яку вислано до провізоричного російського правительства.

В сій ноті президент Вілсон представив властиві воєнні цілі Злучених Держав.

Зміст ноти звучить:

„З огляду на недалеку гостину американської делеґації в Росії, яка має на цїли висказати нашу глибоку приязнь супроти російського народу і обговорити найліпші та найпрактичнїйші способи співділаня обох народів, щоби довести теперішну боротьбу за свободу всїх народів до успішного кінця, вважаю за відповідне ще раз у сьвітлї сього нового союзництва представити цїли, які мали на оці Злучені Держави, виступаючи до війни. Через неправдиві і фальшиві звіти сї цїли були в останних часах затемнені. Однак входячі в гру справи є занадто важні, занадто конечні і занадто великого значіня для людскости, щоби допустити до неправдивого їх представленя і хоч би до найменьших непорозумінь.

„Війна починає звертати ся проти Німеччини. У своїм розпучливім жаданю, щоби втечи перед неминучим остаточним погромом, уживають ті, котрі в Німеччині держать власть у своїх руках, всїх можливих средств, послугують ся навіть вплпвами тих ґруп і партий між своїми власними підданими, супроти котрих вони не були анї справедливими, анї прихильними, анї навіть толєрантними, щоби викликати по обох сторонах океану пропаґанду в цїли скріпленя свого впливу дома і своєї сили за границею, з небезпекою для тих людий, яких вони уживали за свої орудя.

„Становище Америки є у сій війні так ясно поставлене, що ніодин чоловік не може вимовити ся тим, що він його не розуміє. **Америка не шукає матеріяльних користий, анї якогонебудь побільшеня. Вона бореть ся не за жадні матеріяльні користи, анї за жадні самолюбні цїли, але в цїли освободженя народів перед нападами самовільної власти.**

„Пануючі кляси в Німеччині почали в останних часах признавати ся до позірної свободолюбности і справедливости своїх цїлий, а то тому, щоби лише задержати в своїх руках власть, яку собі витворили в Німеччині, і забезпечити собі надальше самолюбні користи, які вони осягнули для себе і для проєктованих ними держав від Берлїна аж до Баґдаду. Одно правительство з другим, без явного заборчого пляну, були злучені з собою сїтию інтриґ, які грозили спокоєви і свободї народів. Очка сеї сїти інтриґ треба розширити; їх не можна ще гірше замотувати, але їх не можна скорше розмотати, доки заподіяні кривди не будуть направлені. Треба ужити відповідних способів і средств, аби вони на будуче на нову сїть не пряли, або старої не направили.

„Очевидно цісарське німецьке правительство і ті, котрих воно вживає для своєї власної згуби, жадають ґарантії, щоби війну покінчити, задержуючи стан передвоєнний. Якраз сей передвоєнний стан був причиною теперішної несправедливої війни, а іменно: сила цїсарського німецького правительства в Німеччині і її широка власть і вплив за границями держави. **Сей стан мусить бути змінений, аби такі страшні річи на будуче не могли повторяти ся.**

„Ми боремо ся за свободу, самоуправу і свобідний розвій усїх народів і тому кожда справа, яка мала би на цїли закінчене війни, мусить бути в тім змислі поставлена і переведена. Найперше треба направити заподіяні кривди. Відтак треба сотворити потрібні ґарантії, щоби лихо колись знова не повторило ся. Ми не можемо брати під розвагу средств тому, що вони мають приємний і повний звук. Практичні питаня мусять бути в практичний спосіб розвязані. Сього не зроблять жадні фрази. Се зроблять лише добре ділаючі ліки і тому таких ліків треба уживати, коли лише зайде потреба.

„Вони мусять приймити один принцип, а сей принцип є ясний:

„Жадного народу не вільно силою приневолювати жити під властию, під котрою він жити не хоче.

„Жадна земля не може перейти з рук до рук, хиба в цїли забезпеченя ліпшої можности до житя і свободи тих, котрі ту землю замешкують.

„Не вільно жадати ніяких воєнних відшкодовань, з виїмком заплати за очевидні заподіяні шкоди.

„Не вільно переводити зміни в укладі держав, хиба що вона служить для забезпеченя будучого сьвітового мира і будучого добра та щастя народів.

„Тоді мусять свобідно народи сьвіта утворити якусь відповідну, справедливу і практичну кооперацію, в якій могли би злучити свої спільні сили в цїли удержаня мира і виконуваня суду з міжнародних справах.

„Братерство людства не може позістати красною, але пустою фразою. Воно мусить оперти свою підставу на силї і дійсности. Народи мусять зрозуміти спільне пожитє і практичне співділанє, щоби се житє охоронити перед нападами самовільної і самолюбної власти.

„За те ми можемо віддати нашу кров і маєтки. Бо сього ми все бажали, і коли ми тепер не дамо своєї крови і маєтків та не віднесемо успіху, то ледви чи будемо мати колись другий раз нагоду разом злучити ся і ужити своєї сили для великого дїла людської свободи. **Надійшов день побіди або погрому. Коли сили самовлади зможуть нас розєднати, то віднесуть побіду. Коли будемо держати ся разом, — побіда по нашій стороні певна, і свобода, яку принесе побіда.** Тоді доперва ми можемо позволити собі на великодушність, але ми не можемо позволити на те, щоби тоді, або нині, показати ся слабими і пропустити хоч одну ґарантію для справедливости і безпечности".

Володимир Сиротенко.

Україні.

—o—

Без крихітки жалю за Тебе я загину,
Тебе кохаю я всім серцем молодим.
Великая! Тебе я не покину, —
Зови мене, зови мене своїм!
Твоя краса, Твої широкі думи,
Твоє зітханє, горе і пісні
Крилатії і жартівливо-сумні
Над все житє дорожшії менї.
Ти думонька моя, моя щоденна мрія,
Мій серця лоскіт, чисте почутє,
Моя любов, упертая надія,
Мій тихий рай і все моє житє.
Моя весна, моя Ти горда слава,
Ти мій божок, моя Ти чарівниця,
Ти квітонька моя, Ти зіронька яскрава, —
Не можу я, щоб Тобі не молить ся!...

Нюарк, Н. Дж., 3. червня 1917.

АВТОНОМІЯ ГРУЗІЇ.

Про Грузію і Грузинів у нас мало говорило ся, а треба конче познакомити ся з тим народом, бо і він тепер підніс свою голову і жадає для себе тих прав, які кождому народови належать ся.

Грузія є російською провінцією. Лежить на полудне від Кавказу і займає простір 15.000 квадратових миль (американських). Грузини звуть свою вітчину „Картлї". Грузія була колись самостійною державою. Історія говорить про Грузію, що вона вже істнувала самостійно за часів Олександра Великого, короля македонського. Відтак Олександер Великий підбив Грузію під свою власть і вона аж з кінцем 10-го столітя по Христї відзискала назад свою самостійність. В 1799 році король Грузії Геракль, наслідник Юрія XI., злучив Грузію з Росією, підписуючи договір з царем Павлом. Відтоді Грузія позістала під Росією, стративши цілковито свої права, так, як нині держави. Отсе коротенький начерк історії Грузії.

Нині Грузія пробудила ся і жадає автономії для себе. Часопись „Баку", орґан грузинських соціялістів-федералістів, пише:

Кавказ остав ся від петроґрадського руху на цілих 10 днів позаду. Коли би не вражаюча безсильність і підірвана повага старого правительства, Кавказ міг легко повторити історію Вандеї і піддержати небезпечну долю російської революції. Оставлений на ласку долї наш край міг би стати ся іграшкою в руках кождого. Але коли би ми мали місцеву національно-політичну автономію, то така небезпека була би виключена. **Доля російської революції все буде висїти на волоску, коли її житєм не будуть заінтересовані всї національности.** Старе самодержавє бороло ся з національними правами і з національно-політичними самоуправами; бюрократія не могла рівнодушно слухати про національні автономії, але самодержавє і бюрократія упали і революція повинна знести тактику бюрократії — гнетенє національностий. **Революція є потрібна в революційнім пролетаріяті, але революція є ще більше конечна в революційних національностях.**

Безмірне довірє і любов національностий Росії до тимчасового правительства окажуть ся лише тоді, коли революційне правительство порішить долю тих національностий в революційнім змислї. Ми хочемо пожертвувати свої сили нашому народови і управильненем нашого житя скріпити нашу звязь з російською демократією. Хочемо власними руками знищити оставші сліди кріпацтва, привілеї кляс і станів; ми самі повинні виробити закони свобідної Грузії. Ми жадаємо не лише грузинського демократичного правліня, але і законодавства; не лише Грузинів-чиновників, але і Грузинів-правителів і грузинських послів грузинського парляменту. Ми хочемо, щоби в тифлїськім парляменті грімко роздавав ся голос грузинської сьвідомої демократії, щоби вона рішала справи Грузії і щоби в наші справи не втручала ся силою демократія чужого народу. Грузинський парлямент є потрібний і для свобідної Росії, а для освободженої демократії свобідної Грузії є конечний, як воздух, як хліб. Наш нинїшний клич, ознака — зоруженє грузинської демократії національно-політичними правами. Час не жде і ми скоро дочекаємо ся виробленя основної конституції російських установчих зборів. До тої замітної хвилї ми повинні приготовляти ся вже тепер, аби справу грузинського парляменту відповідно поставити в основу конституції.

ПЕТРОПАВЛОВСЬКА КРІПОСТЬ.

Тюрма, до якої революціонери посадили російських міністрів, називає ся Петропавловська кріпость, російська цитаделя. Се маленька кріпость і Петро Великий ніяк не міг бути військовим ґенієм, коли він побудував сю маленьку кріпость в тій цїли, щоби остріливати з неї ворожі кораблї, які зближали би ся до ріки. Одна компанія жовнїрів не може помістити ся в тих мурах.

До оборони анї до нападів ся кріпость не надавала ся, тому наслїдники Петра Великого замінили її на державну тюрму. Почавши від першої половини 18. віку замикали там політичних вязнїв. **Першим політичним вязнем Петропавловської кріпости був наказний гетьман України Павло Полуботок.** (Арештовано його в Петербурзї 10. надолиста 1723 року, а вже 18. грудня 1724 року Полуботок помер таки в тій кріпости. Його тїло поховано коло церкви св. Самсонія, за малою Невою).

Про Петропавловську кріпость оповідають несотворені річи, які мали там діяти ся. Так приміром князь Кропоткін оповідає, що в тій кріпости цар Петро I. мучив свого сина Алексія і убив його там своєю власною рукою. Там до одної келїї замкнено княгиню Таракапову і напущено так богато води, що вона втопила ся. В сій кріпости страшний Мініх казав тортурувати своїх ворогів і позволив Катерині II. живцем погребати кождого, хто спротивляв ся убити її чоловіка.

Почавши від Петра I., вже через 170 лїт історія тої кріпости є записана кровю, мордами. Тут живцем погребано невинних людий, другі вмирали там, а инші знова божеволїли.

В Петропавловській кріпости почало ся масакрованє декабристів, які перші в Росії піднесли републиканські кличі. Тут були заслані поет Рилєєв і письменники Достоєвський, Бакунїн, Чернишевський, Писарев і многі инші. Петропавловська кріпость є памятником страшного насильства і тиранії. **Там посаджено тепер і бувшого царя Николая II.**

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Ще в справі реґістрації в нюйорськім стейті.

На многі запити в справі реґістрації в нюйорськім стейті заявляємо, що реґіструвати ся є змушений кождий мущина і женщина, які скінчили 16 літ житя, а не перевисшили 50 літ житя. Реґістрація розпочала ся вчера і буде тривати аж до 25. червня б. р. Стейтова реґістрація не має нічого спільного із загально-державною реґістрацією, яка відбула ся 5. червня.

Катастрофа в майнах.

Страшна катастрофа лучила ся в шахті „Норт Бют Майнінґ Ко." в Бют, Монт. З незнаної причини в шахті повстав огонь, який відтяв вихід 415 робітникам. З того числа понад 200 осіб вспіли вирятувати ся, а прочі правдоподібно погибли. Доси видобуто 50 трупів.

Американські Литовці жадають незалежности для своєї вітчини.

Американські Литовці предложили державному департаментови просьбу, щоби Злучені Держави поперли независимість Литви і недопустити до того щоби по війні над Литвою запанували Німці або Поляки.

Репрезентація з рамени Литовської Народної Ради заявила формальний протест против намiреної Німеччиною анексії Литви і против бажань Поляків — мати контролю над тим краєм.

Протест вручив др. Бельський, голова Литовської Ради.

Університет не хоче видати дипльоми студентови-революціонерови.

Адміністрація Колюмбія університету в Ню Йорку відказала ся видати дипльому одному індійському студентови, оправдуючись тим, що він бере участь у революційнім руху в Індіях.

Часть студентів виступила з рішучим протестом проти такого поступку університетської адміністрації.

Отверта боротьба проти конскрипції.

В околиці Ранокі, Вірджінія, повстають заворушеня між населенєм супроти конскрипції. Між властями і населенєм гір прийшло до оружної перепалки.

Американська зелізнична комісія вже в Росії.

Американська зелізнична комісія до Росії, під проводом Дж. Стевенса, вже прибула до Іркутска (на Сибірі). Там перебуде вона короткий час, а відтак відїде до Красноярска на інспекцію.

Н. В. Некрасов, міністер комунікації, предложив комісії проект побудувати у Владивостоці величезну фабрику для виробу зелізничих льокомотив.

Бійка в грецькій церкві.

В грецько православній церкві в Брукліні, Н. Й., прийшло до бійки міжroзмільними Греками. Причиною бійки були грецький король Константин і грецький революціонер Венізельос. Одна партія Греків обстоювала за Венізельосом, а друга за королем Константином.

Коли сьвященик почав молити ся за короля, венізелісти почали кричати. Зчинила ся бійка, в котру вмішала ся поліція. Вкінци сторонники Венізельоса побідили. Поліція кількох заарештувала. Сьвященик Стефано Папамакароніс рішив ся дальше молитись за короля.

Убив 4-літного хлопця, бо любив його сестру.

Гери Г. Сіон в Дітройт, Міш., убив 4-літного хлопчика, Едварда Барбера. На поліції зізнав, що зробив се тому, бо хотів помстити ся на його сестрі, 16-літній Бесі, яку Гери щиро любить.

Лучало ся, що Гери кілька разів не застав Бесі дома. Се кинуло його в сумнів і він почав стежити за дівчиною. По короткім часі переконав ся, що Бесі ходить з другим хлопцем.

Користаючи з того, що Бесі працювала в телефонічній компанії, Гери одного дня зателефонував їй, що коли вона буде так дальше поступати, то вона і її батько стратять щось найдорозшого. І дійсно. Коли Гери прийшов до дому Бесі і не застав її дома; тоді з пімсти убив її наймолодшого брата, якого вона дуже любила.

НОВИНКИ.

Ухвала російських соціял-революціонерів на Україні.

В Харкові відбув ся зїзд російських соціял-революціонерів, які ухвалили жадати від тимчасового правительства Росії сповнення всіх домагань демократії Зізд перестеріг правительство демократію, щоби вона була готова до боротьби з правительством, коли би воно хотіло вирвати ся зпід контролі демократії.

Делеґація Білорусинів.

„Рєчь" (з 25. цьвітня б. р.) доносить, що до Петрограду прибула білоруська делеґація під проводом думського посла Р. Скирмунта. Делеґація привезла зі собою ухвали білоруського зїзду і передасть їх тимчасовому правительству Росії.

Памятник борцям за свободу Росії.

Тимчасове правительство Росії постановило виставити в Петроградї памятник всім борцям за свободу Росії, упавшим жертвою. Небавом будуть виготовлені і подані до відома услівя всеросійського конкурсу на побудоване памятника. Кошти будови памятника маєть ся покрити з державної каси.

Рух між російськими Поляками.

„Новое Время" доносить, що крім широкої пропаганди українства в Росії спостерігають ся оживлена праця польських кругів. Утворює ся група польських дїячів російської орієнтації, яка має на цїли основане політичного тіла, противного державній раді у Варшаві, а також намагають ся основати організацію польських військ в Росії. Навязують зносини із закордонними Поляками. Манїфест тимчасового правительства Росії до Поляків принято в широких кругах польської суспільности з великим одушевленєм.

Університет „свободи" в Києві.

Рада злучених жидівських організацій в Росії постановила побудувати в Києві народний університет в память освободженя національностий. На сей університет зібрано вже понад 1,000.000 рублів.

Російське духовенство не прихильне новому правительству.

Після численних російських газет довідуємо ся, що православне (скорше царославне!) духовенство в Росії відносить ся подекуди неприхильно супроти нового правительства.

Часописи цитують кілька случаїв, де сьвященики з проповідальниці підбурювали темну товпу проти нового ладу, послугуючи ся притім неправдивими виводами супроти правительства. Таке стало ся в селі Гаврилівці, харківського уїзду, а також в Києві. В Києві прийшло навіть між населенєм і духовенством до великих заворушень, які з великим трудом вдало ся заспокоїти.

Горкий жадає суду над монархістами.

Звісний російський письменник, Максим Горкий, у своїй „Новій Жизні" виступив із жаданєм, аби над арештованими монархістами розпочати розправу.

Відложене соціялістичного конгресу в Стокгольмі?

Зі Стокгольму доносить, що міжнародний соціялістичний конгрес буде відложений правдоподібно аж на місяць.

800 російських жінок зголосило ся до леґіону добровольців.

ПЕТРОГРАД, 10. червня. — **Аґітація за утворенєм „жіночого полку" поступає успішно наперед. Дотепер зголосило ся около 800 жінок, між тими також жінка міністра війни Керенського.**

Предсідательна всеросійської ліґи жінок, Шабанов, заявила ся за тим проектом. Після її гадки се є одинока можливість, щоби піднести серед мущин відвагу і посьвячене в боротьбі за вітчину.

Кадетка п-на Бучкарев, яка піддала сю гадку, посварила ся зі своїми товаришками і відїхала з Петрограду на фронт. Вона домагала ся заведеня в „жіночім полку" строгої військової карности, а именно розстріляня за найменьшу провину, коли се лучить ся вже третий раз. Кадетка Бучкарев була нагороджена за свою хоробрість в битві медалем і хрестом св. Георгія.

Наслідки 8-годинного дня праці в Одесі.

В Одесі, наслідком уведення 8-годинного дня праці, замкнено ряд підприємств. Рада робітничих делеґатів вибрала комісію, щоби провірити причини замкненя сих підприємств.

Царська шкіра на хлопські чоботи.

Населенє Одеси, зібравши ся під памятником цариці Катерини II., зажадало знищити сей памятник, а матерiял ужити на вдвигненє памятника двом селянським синам, які впали жертвою драконського режиму Николая Романова.

Соціял-демократ провокатором.

В Києві арештовано робітника воєнного арсеналу, заступника предсідателя київської ради робітничих делеґатів, Петра Єрмакова, котрий — як тепер стверджено — в 1914 році служив при охрані і доносив про рух і роботу соціял-демократів.

Маєток міста Бродів пропав.

Краєвий суд у Відни подав до загального відома, що пропали десь вартісні папери, які були власностию міста Бродів, а які правдоподібно мали бути вже уневажнені. Загальна вартість паперів виносить понад 250.000 корон.

Кацап Курилович жиє.

Розголошена поголоска про смерть кацапського посла д-ра Куриловича оказала ся неправдивою. Його оборонець, адвокат др. Штеринберг, заявив у віденських часописях, що неправдою є, начеби Курилович мав померти в криміналї. Під теперішну пору він находить ся у військовім карнім закладі в Араді (на Угорщині).

Остра цензура на австрійсько-німецькій границі в Польщі.

Німецьке правительство зарядило як найострійшу цензуру на німецько-австрійській границі в Польщі. Всї часописи, виходячі в австрійській окупації, а посилані до окупації німецької, мусять перейти через руки німецьких цензорів. Кілька часописий, які виходять в австрійській окупації, є заборонені в окупації німецькій. Подібно робить ся з листами.

Землетрясене в центральній Америці.

Минувшого четверга вечером в Сан Сальвадор (република в середущій Америці) в околиці міста Сан Сальвадор наступило землетрясене, яке тривало цілу ніч. Наслідком землетрясеня зістали знищені міста Сан Сальвадор, Сан Текля і околичні місцевости.

Загально заподіяні шкоди ще не обчислені.

Англійський корабель „Савтленд" (12.000 тон) затоплений.

Дня 4. червня впав жертвою підводної лодки англійський корабель „Савтленд", будучи в дорозі з Ліверпул (Англія) до Балтимор.

На покладі корабля було 6 Американців; один з них згинув. Загалом є 8 осіб убитих, 159 вирятувано, а про дві лодки ратункові з 40 людьми нема доси жадної вісти.

Підчас боротьби з підводною лодкою корабель віддав 10 стрілів. Корабель потонув, коли друга торпеда влучила його, спричинюючи вибух магазину.

Як точні вісти мають командантам підводних лодок про рух кораблів, показуєть ся найлїпше з того, що командант німецької підводної лодки, задержуючи „Савтленд", заявив: „Пане капітане, ви після розкладу їзди виїхали о цілий тиждень скорше!"

Корабель „Савтленд" числив 12.018 тон.

Загальний страйк в Люксембургу.

З Женеви доносить, що у великім князівстві Люксембург вибух загальний страйк робітників. Страйк повстав наслідком дорожні найпотрібнійших продуктів і тому, що фабриканти відказали ся підвисшити платню робітникам.

Страйк вибух в місточку Еші, де 5.000 робітників покинули свою роботу. До них прилучили ся робітники инших міст. Для успокоєння робітників покликано військо (німецьке).

Алїянти також приготовляють ся до торговельної війни.

На вість, що Німеччина буде сильну торговельну фльоту, щоби по війні могла видержати торговельну конкуренцію, алїянти почали робити заходи в цїли заключеня сильного торговельного союза, який зробив би Німеччину торговельно безсильною по війні.

Норвеґія забирає ся до реформації.

Наслідком демонстрацій норвежських робітників по цілім краю правительство Норвеґії почало забирати ся до реформації в цілій державі. Перш усього правительство забрало ся до усталеня ціни поживи і опалового матеріялу.

Італія за жидівською републикою в Палестині.

Члени італійської комісії в Злучених Державах заявили, що Італія все твердо настоює на те, щоби в Палестині основати независиму жидівську републику.

Німеччина сумніває ся, чи Палестина дістанеть ся Жидам.

Великі і сильний рух за основанєм в Палестині жидівської републики не викликав доси додатного відголосу в Німеччині. Противно, дають ся чути тихі голоси, що Жиди ніяк не можуть дістати Палестини у свої руки. Німеччина опираєть ся на статистичних датах, кажучи, що в Палестині нема Жидів. Є їх всього 130.000, але не є вони там родженими, лише кольоністами. Жидівський мілїонер барон Ротшільд закупив там трохи землї і поселив на ній самих старців-Жидів.

Проти жидівської републики в Палестині виступають навіть самі Жиди.

В Еспанії повно циганів.

Для циганського роду нинішна війна має-особливе значіне і певно ся подія буде записана в циганській історії.

Як звісно, між циганами є знамениті музиканти, які розїзджались по цілій Европі, виступаючи на сцені при всяких оказіях. Та коли вибухла війна, на циганів упав великий страх, що будуть мусїли йти в боєві ряди і борoти ся на фронті. Щоби сю неприємність оминути, всі цигани, яких війна застала в державах алїянтів, переселили ся до Еспанії. І нині в Еспанії, яко невтральній державі, перебувають тисячі циганів.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Сим повідомляєть ся філядельфійські Братства і Товариства, що Братство Св. Петра і Павла, від. 109 „Провидіня" устроює баль дня 19-го січня 1918 року в Меркантил Гол, 849 — 51 Норт Френклин Стр., Філядельфія, Па.

Просить ся всі місцеві Братства і Товариства, щоби не устроювали балів на згаданий день в тій дільници. 68

Балевий Комітет.

ДОПИСИ.

З NORTHAMPTON, PA.

По „Українськім Дни".

Як то радісно і легко на души, коли чоловік працює для народу і почуває себе, що і він робить щонебудь доброго між людьми. Так і у нас в Нортгемптон відбув ся „Український День" несогірше. Працювали спільно 6 братств і товариств, а іменно: бр. „Провидіня", тов. „Січові Стрільці" У. Н. Союза, тов. „Гайдамаки", бр. „Общества", сестр. св. Ольги У. Н. Союза і бр. Успенія Пресв. Богородиці. Тільки братство з Р. Н. Союза не брало ніякої участи в „Українськім Дни", а через що — не знаємо. Може о. І. Ардан їм заборонили...

Перед „Українським Днем" о. М. Кузів голосив про сю справу в церкві і часописи писали, щоби вибирали комітети. Помимо того через кілька тижнів до галї ніхто не показав ся. Аж тут чуємо, що тов. „Гайдамаки" вибрало собі окремий комітет і дістало всі потрібні до „Українського Дня" річи з Федерації. А то всьо робив лиш один чоловік, бо всі инші хотіли спільно працювати. Отже коли наш о. М. Кузів заголосив знова мітінґ на неділю (8. цьвітня), то наші делеґати зійшли ся. Від тов. „Гайдамаків" прийшло також кількох, котрі нам заявили, що хочуть спільно працювати, але на тій підставі, коли всі зібрані на „Український День" гроші не вишлеть ся ані до Федерації ані до Української Ради, але до Червоного Хреста. На те всі згодили ся і перевели відповідну ухвалу. Вибрано зараз спільний комітет, до котрого війшли: о. М. Кузів яко предсідатель (йому належить ся найбільша подяка, бо він випрацював всьо, що було потрібне до „Українського Дня"), Яцко Веробицький яко заступник предсідателя, Стефан Цап яко касієр і Стефан Кудрик яко секретар.

Комітет дякує на сім місци всім тим колекторам, старшим і малим діточкам, котрі причинили ся своєю працею до збираня жертв і помогли нашим родичам, братям і вдовам та сиротам у старім краю. Дякуємо також тим родичам, котрі вислали свої діточки до такої народної праці, і всім жертводавцям за щирі жертви.

Всіх жертв зібрано $455.10.

Стефан Кудрик, секр.

Від Редакції: Надісланий з тою дописю поіменний спис колекторів не буде у нас поміщений, бо ми оголошуємо списи тільки тих громад, котрі свої збірки відослали до Української Ради, зглядно до назначеного нею банку.

З MANVILLE, R. I.

„Український День" в Менвіл.

В нашій місцевости, Менвіл, Р. Ай., „Український День" відбув ся несогірше, хоч було чимало перешкод з тими „ґаліцко-русскими" кацапами, котрі зробили віче против „Українського Дня", а пізнійше аґітували між чужинцями, щоби вони нічого нам не жертвували, бо ми Австрійці. Вони ходили навіть до мейора міста і до шефа поліції з просьбою, щоби вони нам не позволили збирати жертв по улицях. Однак їх всі зусиля були даремні, бо наш комітет заняв ся сею справою і нам удало ся зробити всьо як найліпше, а кацапи вийшли тепер на посьміх навіть між чужинцями, котрі дуже добре знають, для кого і в якій цїли був оголошений „Український День" в Америці.

Також богато наших українських дівчат, котрі зголосили ся були на мітінґу до збираня жертв на „Український День", пізнійше відмовили ся від сеї народної роботи. Се також, можна сподівати ся, була намова кацапів.

Сердечну подяку складаємо тим дівчатам, котрі брали участь в „Українськім Дни" в Менвіл і Провіденс, Р. Ай., а ганьба кацапським хруням і тим дівчатам, котрі слухали кацапів і відмовили ся від такої благородної народної роботи.

Дівчата-школярки з Менвіл зібрали до пушок $27.20, а дівчата з Менвіл, котрі їздили до Провіденс, зібрали до пушок $76.48. Гроші зістали вислані в призначене місце.

Єще раз сердечно дякуємо нашим колекторам, що нам послужили в нашій народній роботі для наших бідних братів і сестер у старім краю.

Комітет.

З ROCHESTER, N. Y.

Наші „інтернаціонали".

На американській Україні живуть такі люди, котрі вдають щирих Українців, а одначе своєю роботою і пропаґандою наносять велику шкоду українській справі. Наші українські „соціялісти" є проти війни — хоч би навіть такої, яка має на цїли винищити до тла всьо українське племя. Коли би так Поляки зорґанізували велику армію і рушили на Україну, то наші „соціялісти" певно ані пальцем не кивнули би в сторону Поляків; вони-б тоді сказали, що між Поляками є також соціялісти, котрих обовязком є виступити проти війни Поляків; але проти Українців, котрі поважилиб ся іти боронити свою вітчину, то вони вже тоді показали би, що вони вміють... Вони тоді говорили би, що нам, робітникам, ніяк боронити національних справ, що нам треба боронити наші робітничі справи, що ми вітчини ніякої не маємо, що наша вітчина — цілий сьвіт! і т. д.

Приглянути ся роботі і пропаґанді українських „соціялістів", котрі себе вважають за робітничу партію, то аж жаль чоловіка огортає, що яко робітник не може стати в ряди робітничої орґанізації, через одно лише: що та партія є противна всяким національним здобуткам. Вони наробили великого крику за се, що „Свобода" в котрімсь-там числі радила, щоб Українці учили ся більше фахових робіт, аби по війні на Україні всі галузи промису і всі уряди були в руках Українців, а не чужинців. „Соціялісти" видно боять ся, щоби з Українців не поробили ся, борони Боже, капіталісти!... Вони є противні сьому, що сьвідоміші Українці на російській Україні взяли ся орґанізувати з добровольців окрему українську армію, котра могла би вигнати Поляків і Німців з Волині і східної Галичини. Вони заслонюють себе російською революцією і мають себе за таких соціялістів як російські, котрі повалили старий режім; се дає їм підставу до вербованя нових членів у свої ряди, а не згадують, які прокламації до армії видає російський соціялістичний міністер війни. Наші „соціялісти" голосять, що вони є за свободою і красшим житєм цілого людства, а в дійсности — се самолюби. Вони кажуть, що вони не мають вітчини, якоїсь окремої, але їх вітчина є там, де їм найліпше жить ся. Чиж се не є самолюбство?

Я вже два рази мав намір стати в ряди соціялістичної партії, але через сю власне причину не міг сього зробити. Як приміром мені видавалоб ся, колиб я заробляв по десять долярів денно і мав що зїсти і в що убратись, а там у моїм ріднім краю мої братя з голоду пухли би? Яка-ж би то була беличність і самолюбство, колиб я тоді сказав, що тут моя вітчина, бо тут мені добре, а там для якихось голодуючих — що мені за неволя давати свої центи! Перш усього треба любити і в прикрих хвилях ратувати свій нарід, а щойно опісля ціле людство, а притім і себе.

Я є певний, що коли би провідники українських „соціялістів" трохи більше занимали ся народними справами, то до робітничої орґанізації вступилиб усі сьвідоміші Українці. Таж ми всі робітники; у нас нема капіталістів, у нас нема якихось великих учених, професорів, котрі занималиб ся справами народними; то для того ми, яко робітники, повинні бороти ся за красше житє робітників, а яко Українці повинні інтересувати ся справами, які дотичать цілий наш нарід; ми повинні бороти ся, щоб на нашій земли не панував ані Лях ані Москаль, але лише ми самі; ми повинні старатись о се, щоби в школах на Україні не вчили примусово ані по польськи ані по московськи, але виключно по українськи. А колиж наші „соціялісти" скажуть, що вони яко члени робітничої партії ніяк не можуть занимати ся справами народними, а тільки справами, які тичать ся самих робітників, — то в такім разі нехай вони не перешкаджають і не виступають проти тих, котрі занимають ся справами і робітничими і народними.

Ви, панове „інтернаціонали", говоріть собі, що не маєте вітчини, а ми все будемо своє: „Убій, у бій за сьвітлий прапор Твій, за Тебе, Україно!"

М. Кузь.

З UTICA, N. Y.

Спростоване на спростоване.

В 65. ч. „Свободи" п. Мих. Граб помістив „спростоване" на мою допись в справі „Українського Дня". Я не хочу богато забирати місця в нашій дорогій часописи, але скажу коротко, що п. Граб „викручує ся сіном", а вдодатку говорить сьвідомо брехню.

На першім мітінґу в справі „Українського Дня" п. Граб був предсідателем, але на слідуючий мітінґ уже не прийшов і люди розійшли ся. На третім мітінґу п. Граб зрік ся свого уряду (бо видів, що треба працювати), а на його місце вибрано о. Уляницького.

Наш душпастир, о. Уляницький, кождої неділї взивав людий, аби орґанізувались і приготовляли ся до „Українського Дня", але помимо того було дуже мало записаних. Останного тижня я забрав пушки і з парафіяльним колєктором з Іст Ютіки, п. І. Демковичом, пійшов по домах всіх Українців. Я був і в тих, котрі кажуть, що про „Український День" нічого не знали, а котрих п. Граб бере в свою оборону. Тим людям хоч би був пушки до шиї причіпив, то вони не вийшли би були з ними на улицю, бо... встидали ся. Декотрі з них позаписували ся були вправді до пушок, але пізнійше зробили так, як п. Михайло Граб — не хотіли тих пушок брати.

Пан Мих. Граб хоче конче поріжнити з собою деяких людий в нашій громаді, але се йому не вдасть ся, бо люди знають його добре ще з тих часів, як він був предсідателем нашої парохії. Люди памятають також і те, що він зробив з відділом 348, але я тут про се говорити не буду, бо не хочу витягати на публичне видовище прикрих і сумних справ.

Людського осуду, яким мені п. Граб грозить, я не бою ся, бо не маю на своїй совісти нічого злого. Зрештою наші громадяни не є нічим звязані, то можуть посьвідчити, хто з нас двох говорить правду — я, чи п. Михайло Граб.

В. Лисогір.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, пригадує всім своїм членам, що піврічний мітінґ відбудеть ся в четвер, 14. червня б. р. при Ремінґтон стр., о годині 7.30 вечером. Тов. просить всіх своїх членів прибути на той мітінґ, бо мається перевести дуже важні реформи і реорґанізацію цілого товариства. Дальше мусить ся доповнити деяких урядників і вибрати нових на місце зрезиґнувавших. Хто не прибуде на сей важний мітінґ, то щоби опісля не жалував ся на нові реформи, які мають бути в товаристві переведені. Вкінци просить ся всіх членів, щоби принесли зі собою книжки, виничені з товариської бібліотеки. Котрий член не зверне книжки, випозиченої з товариства, буде наражений на великі неприємности. Прийдіть всі як один і покажіть ся гідними свого товариства! — Д. Федик, секр.

ЮНҐСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. червня с. р., в гали Укр. Клюбу, під числом 628 Френклін Аве., о годині 2-гій пополудни. Кождий член має на сей мітінґ явити ся, бо буде касове справоздане і важні справи до полагодженя. Котрий член не буде присутний, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до Братства і до У. Н. Союза за половину вступного. — І. Сухий, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 165, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. червня б. р., в гали церковній при Чансей Аве., точно о годині 2-гій пополудни. На тім мітінґу буде приймати ся нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за $1.00. Спішіть ся, Українці на Борнсайд, бо за таке мале вступне приймається лише в тім місяци. На піврічнім мітінґу має явити ся кождий член. Довжники мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неявивший ся член на означений час підлягає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — Ю. Небор, предс.; А. Демкович, кас.; С. Коцоловський, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, взиває всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, щоби явили ся на піврічний мітінґ, котрий відбудеть ся в неділю, 17. червня с. р., о 1-шій годині пополудни, в гали церковній. На сей мітінґ повинен явити ся кождий член, бо є важні справи до полагодженя. Просить ся всі залеглости виповнити. Не забудьте, Братя, привести хоч по одному новому членови, бо тепер приймається до У. Н. Союза за половину вступного, то є за $1.00, а до Братства також за половину вступного. Отже тепер є найліпша нагода стати членом У. Н. Союза, котрий є найлїпшою українською орґанізацією тут в Америці. Не забудьте, Братя, бо се вже остатний місяць, в котрім ми приймаємо нових членів за половину вступного. Контрольна комісія має здати касове справоздане з цілого півроку. Неявивший ся член підпадає під кару, яку собі Братство ухвалить. — М. Броницький, предс.; М. Стецїв, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. червня б. р., о годині 1.30 пополудни, в гали церковній під числом 271 Валнут стр. Кождий член має явити ся на сей мітінґ, а котрий не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — М. Вайнар, предс.; Н. Цуп, секр.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. червня б. р. На сей мітінґ просимо всіх членів явити ся, бо буде справоздане секретарів Товариства і инші важні річи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. На тім мітінґу будемо приймати нових членів до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Пора нашим Українцям в Канзас Сіти, щоби як один стали членами нашої любої орґанізації. — Д. Янчишин, предс.; П. Ярема, секр.; С. Звадюк, кас.

ІСТ ШІКАҐО, ІНД. Тов. ім. Богдана Хмельницького повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. червня б. р. На тім мітінґу будуть важні справи до полагодженя, а також будеть ся приймати нових членів за половину вступного до У. Н. Союза, а до товариства без вступного. Отож приходіть і других приведіть та впишіть ся, бо тепер найліпша пора. Всі члени мають появити ся під карою 50 цнт., а урядники $1.00. Просить ся довгуючих членів виповнити всі свої належитости, бо хто не виповнить, зістане суспендований. — П. Яжик, предс.; І. Стрихарський, секр.; В. Лемішка, кас.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ДО КАЛЕНДАРЯ

У. Н. СОЮЗА НА 1918 РІК.

Календар У. Н. Союза, який розходить ся у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошене до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. цалів коштує 18.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорозше, після умови. Пів сторони коштує 10 дол.; чверть сторони $5.00. Найменьше оголошене може обіймати осьму часть сторони і коштує 3.00 дол. Хто хотів би в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клїшу; коли ні, то поносить кошт виготовленя такої кліші з фотоґрафії, то значить, що його оголошене буде о стільки дорозше коштувати, скільки винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находити ся в редакції по день 15. липня б. р. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безуслівно не будуть друкувати ся.

З гори зазначуєть ся, що всякі оголошеня від фірм „лікарських", що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покутних „банкирів" без урядової запоруки, та всі такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони є обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі У. Н. Союза.

Фотоґрафії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотілиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1918 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. липня б. р. Рівночасно просить ся прислати з фотоґрафією чек або моней-ордер, виписаний на імя „Свободи", на суму $5.00. Сї гроші ужиєть ся на покрите коштів виготовленя з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всї письма належить адресувати:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗЬВІРЯЧА ПОЛЇТИКА.

(Конець).

—o—

ХРУНЇЯДА.

В той час, як на Чорногорі
всї зьвірюки з серцем горі
доходили прав своїх,
сталось щось таке погане,
що подумать серце вяне,
що лиш сором, глум та сьміх.

Недалеко Чорногори
ще стоїть до сеї пори
те поганеє Багно,
а у тім Багнї на лихо
у той час коїлось тихо
кляте, хруйськеє дїло.

Разом з всїми зьвірюками
потягли й собі рядами,
(вибачайте за слова!)
зьвірі з довгими рилами;
звуть ся ріжно вни між нами,
найчастїйше хрунь-свиня.

А зійшло ся їх чимало,
щоб й своє загріти сало
при чужім, мовляв, огні;
від зьвірів всїх відлучились,
й собі віче урядили,
в поганезному Багнї.

Бесїдував дик з загону,
що тепер все по закону,
свиням добре у хлїві,
у болоті вигріватись,
у гноївці все купатись,
тай помиї пить смачні.

Чоловік добре сприяє
всім зьвірам і їм бажає,
щоб раєм став в вік сей сьвіт;
а щоб їм не було тїсно,
не дивниця се, як звісно,
що придумав ярмо й шріт.

А щоб право рівне дати,
про се навіть сьміх казати,
на що право там яке;
коби були лиш корита,
їсти й пити все до сита,
а то байки решта все.

А язик, культура, мова,
про се шкода навіть слова
викускати на язик;
„хрунь" — се слово нам відрада,
в нас культура-хрунїяда,
пощо протест нам і крик?

Оттакі собі ухвали
ухвалили й підписали,
(хоть письма ніхто не вмів).
„Жир вам" грімко заспівали,
враз з болота повставали,
тай пійшли собі домів.

НЕЗГОДА РУЙНУЄ.

Не минуло ще від зборів
на високій Чорногорі
навіть трийцять повних днів,
як по всїм зьвірячім сьвіті,
немов пожар в сухім лїті,
пійшла злість, ненависть, гнїв.

А пійшло воно від того,
що раз дня собі одного
вовк в гостині у коров,
оглядаючи телиці,
та під дозором вовчиці
у полїтику зайшов.

Тай тихцем собі він складно,
(хоть то може і не ладно),
мале теля потягнув;
мовляв, хоче годувати,
за дитя своє тримати,
бо бездїтний з роду був.

Та корова, добра мати,
що не рада віддавати
на вихованє діток,
шуму, крику наробила,
вовка мало не пробила
за такий нечемний крок.

Ще до того написала
лист й медведеви післала
скарги люті і грізні;

а медвідь подав нагану
за таку дружбу погану
вовкови й його сімї.

„Сором нам так поступати,
нам, що звемось демократи,
що не знаємо ріжниць
ні між мишами, щурами,
ні між грубшими зьвірами,
від плазунів аж до птиць.

„А програма наша красна,
всім зьвірам чей знана, ясна,
тож хто зломить її раз,
той не може йти враз з нами,
а хто проти йде програми,
той най проч іде від нас".

Сего лиш вовки бажали,
бо як лист отсей дістали,
вмить метнулись між лисів:
„а дивіть! — давай гукати —
медвідь хоче панувати,
стать царем усїх зьвірів".

У забиті лисї нори
скликали потайні збори
і рішили там як стій,
що з медведем не тримають,
нову партію закладають,
„радикальне" імя її.

Будуть отже радикально,
(розумість ся буквально)
нищити усїх і вся;
хто лиш з ними не тримає,
той спасеня най шукає,
у медведя поперти.

І так вовк став радикалом,
лис в віміну соціялом;
і полїтика пійшла
між корови і телиці
між ягниці, кури, птиці,
заворушилась пташня

Крики й зойки не втихають,
до медведя посилають
депутації зьвірі:
„Гей, ратуй нас від загину,
чоловік дере з нас спину,
а тут друть брати свої!"

Закликає медвідь збори;
зив у бори Чорногори
зьвірів тьменна прийшла тьма;
і пійшли бурливі ради,
довгі ради і паради,
аж зачала ся сварня.

По сварнї зачались жерти,
одні битись, другі дерти,
і так дерлись щось три днї;
жерлись, дерлись, їлись, бились,
що вкінци з них всїх лишились
лишень хвостики самі.

Тут конець би слова мого,
та не можу я одного
промовчати при нас всїх,
якраз одную дрібницю:
чи я вам сю небилицю
написав на жарт і сьміх?

Чи на примір і науку,
(коби на щасливу руку)
тай в щасливий добрий час!
Ану, добре розтолкуйте,
прочитайте тай міркуйте,
чи таке не дїєсь в нас?

Замініть лиш в зьвірі люди,
а тоді вам ясно буде,
що полїтика зьвірів —
се полїтика між нами
з роздорами і сварнями,
на потіху ворогів.

У нас вічно віча, збори;
бійки, сварнї і роздори
забирають красний час;
і все красне, гарне вяне
з того всього лиш остане
колись хвостик слави з нас.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.